

najstleten deček. Odslej je pa kar sipal v svet klavirske točke, koračnice, kantate, serenade in pesmi. Posebno rad je zlagal maše in Marijine pesmi ter orgljal v cerkvi. L. 1829. je nastopil s prvo opero „Offerta di San Bonifacio“, ki je še precej dobro uspela, l. 1840. je pa popolnoma propadel z opero „Un giorno di regno“. Umrli mu je tudi žena, in bil je nekaj časa zelo potrtn. Pa delal je krepko naprej. L. 1842. se je proslavil zopet z opero „Nabucco“, kateri je sledila „I Lombardi alla prima crociata“. Ko je francoski kralj Louis Philipp slišal v Parizu to opero, je imenoval Verdija za viteza častne legije. Opere „I due Foscari“, „Giovanna d'Arco“, „Algira“, „Attila“ niso imele mnogo sreče. Z „Macbethom“ (1847) je dosegel zopet v Florenciji popoln uspeh. V Londonu je l. 1874. sam dirigiral svojo najnovejšo opero „I Masnadieri“, ki pa ni ugajala. „Battaglia di Legnano“ in „Stiffelio“ sta ugajali bolj. Popoln uspeh je pa dosegel „Rigoletto“, ki ga je zložil v štirinajstih dneh, in posebno „Trovatore“ (1853), ki se je kmalu predstavljal na vseh večjih odrih. V Parizu je leta 1863. slavil „Trovatore“ že svojo stokratno, leta 1872. pa dvestokratno uprizoritev. „Les vêpres siciliennes“, „Simon Boccanegra“, „Un ballo in maschera“, „La forza del destino“, „Don Carlos“ so si zdaj sledili v kratkem času. Leta 1871. je zložil „Aido“, zadnji operi sta pa „Othello“ (1887) in „Fallstaff“ (1890). Ko je umrl slavn pisatelj Manzoni, je zložil Verdi „Requiem“, ki so ga prišli poslušat najveljavnejši kritiki, ko se je prvič pel v cerkvi sv. Marka v Benetkah dne 22. vel. travna 1874. Verdi je bil res neumoren skladatelj. Njegove opere so živahno melodiozne in prav italijanske. Z denarjem, ki si ga je prislužil, je ustanovil zavod za bolne glasbenike. V visoki starosti, slavljen od vsega glasbenega sveta, je z Bogom spravljen mirno umrl kot član francoske akademije lepih umetnosti.

Julij Zeyer. Čehom je umrl dne 29. pros. t. l. eden najboljših slovstvenikov, Julij Zeyer. Rojen je bil dne 26. svečana v Pragi. Ko je zvršil realko, se je učil strugarstva. Kot strugar je prepotoval velik del Evrope. Ko se je vrnil v domovino, se je posvetil temeljitejšemu učenju. Njegova pridnost je bila res velikanska. Naučil se je latinščine in grščine, potem se je lotil semitskih jezikov, nato se je naučil ruščine in večine zapadnih jezikov tako, da je pri svojih epskih delih mogel zajemati ne le iz zapadnih, ampak tudi iz severnoevropskih spisov. Še celó kitajskega jezika se je precej priučil. Leta 1873. je postal vzgojitelj pri knezu Valujevu na Krimu, leta 1878. je potoval po Švedskem. Leta 1880. ga vidimo kot vzgojitelja pri knezu Popovu v Simferopolu. Od leta 1881. je živel večinoma na Češkem v Vodňanah, kjer je s pisateljema Fr. Heritesom in O. Mokrim preživel več srečnih let v neprestanem slovstvenem delovanju. Njegovo veliko nadarjenost je prvi spoznal Neruda, ki je o njem pisal: „Julij Zeyer spada k takozvanemu „Lumírovemu krogu“ čeških pisateljev.

Zeyer je začel pisateljovati šele kot tridesetleten mož, torej mnogo pozneje, nego je med nami navadno. A nastopil je takoj kot zrel, mnogostranski in samostojen duh. Danes pa ga štejemo med najboljše svoje slovstvene moči. Njegovo prvo delo je bila povest „Duhový pták“ v „Lumíru“ (leta 1873.), a od te dobe je spisoval neprestano dela, ki so zbujala občno pozornost. Najboljša dela njegova so bogatila češko prozo. Tu naštejmo le njegove „Novele“, romane „Černyšev“, „Amis a Amil“, „Dobrodružství Madrany“, „Báje Šošany“ in „Fantastické povídky“. Velik del teh spisov je izšel po Sladkovem posredovanju v „Lumíru“. Tam nahajamo tudi novele: „Teréza Manfredi“, „Donato a Sismonda“, „Darja“, „Zráda v domě Han“, „Blaho v zahradě květomích broskví“. Med tem je dozoreval Zeyerjev veliki epiški ciklus „Vyšehrad“, pesem čudovite koncepcije in polna poetičnih krasot. V „Lumíru“ je Zeyer poleg mnogih pesmi obelodanil tudi „Igora“ in „Heleno“. Tudi v dramatičnem pesništvu se je Zeyer poskusil srečno („Blanka“, „Bratři“, „Stará historie“), in njegova dela so na odru dobro uspela. V drami in v zgodovinskem romanu, v katerem se je Zeyer s svojim „Černyševom“ že kot začetnik tako proslavil, torej v dveh za naše narodno življenje tako važnih slovstvenih strokah, pričakujemo od njega še mnogo. Julij Zeyer je po vsej svoji pisateljski naravi romantik. Njegova domišljija se kristalizuje v čisto izvirnih oblikah in ima velik pesniški vzlet.“ Tako je pisal o njem Neruda. Med njegovimi poznejšimi prozaičnimi spisi je roman „Jan Maria Plojhar“ uprav monumentalno delo. Izmed njegovih pesmi omenjamo še sledeče: „Poesie“ (1884), „Kronika o sv. Bandranu“, „Z letopisů lásky“, „Karolinská epopej“ itd. Med dramatičnimi deli so še vredna spomina: „Radúz a Mohulena“, „Sulamit“, „Neklana“ in „Z dob růžového jitra“. Umrli je za srčno boleznijo. Njegovi prijatelji nabirajo doneske, da mu postavijo dostojen nagrobni spomenik.

† **Angleška kraljica Viktorija.** Dne 22. prosinca t. l. je umrla angleška kraljica Viktorija v visoki starosti 83 let kot vladarica najbolj razširjene in najuglednejše države na svetu. Dne 20. junija 1837, stara šele 18 let, je bila poklicana v pozni noči iz Kensingtona na prestol treh združenih kraljestev. Z navdušenjem je angleški narod pozdravil hčer vojvoda Kentskega in ni se varal v svojih nadah. Vladala je 63 let. Anglija je pod vladu kraljice Viktorije in njenega soproga, princa Alberta, napredovala z orjaškimi koraki v vsakem oziru. Kraljica Viktorija zapusti svojemu nasledniku štirikrat večjo državo, nego jo je prevzela. V Ameriki so si Angleži razširili svojo „Dominion of Canada“ do Severnega in Tihega morja. Avstralija, kamor so pred polstoletjem izvažali le izvzrček človeštva, je danes velika, cvetoča državna zveza pod angleško zastavo. V Afriki so Angleži ob nastopu umrle kraljice imeli v posesti le Kapstadt in ozek rob ob zlatem obrežju,

danes pa Angleži gospodarijo velikemu delu južne Afrike. Iz trgovske družbe v Kalkuti se je razvilo ogromno cesarstvo, ki se pokori poveljem iz Londona. Seveda ni vse to osebna zasluga kraljice Viktorije. Kakor bi danes pruski kralj ne nosil na svoji glavi nemške cesarske krone brez Bismarcka in Moltkeja, istotako so bili desna roka Viktoriji možje Peel, Palmerston, Russel, Derby, Disraeli, Cobden, Gladstone, Rippon, Stuart Mille. Toda ona je imela vpliv na vse važne sklepe in nadzorstvo nad vsemi dejanji, ki so jih njeni državniki izvrševali v njenem imenu. Pod njeno vlado so tudi viharji stresali angleško državno poslopje. V krinski vojski in v indijski vstaji se je boril angleški lev, toda obenem se je množilo imetje angleškega naroda, rastla je in cvela angleška trgovina. Ob pričetku vlade kraljice Viktorije je Velika Britanija štela kapitala 4000 milijonov, danes ga šteje do desetstisoč milijonov funtov sterlingov. Državni dohodki so se pomnožili od 51 na 108 milijonov. Ob tej priliki pa je spomina vredno, da so ravno pod vlado kraljice Viktorije katoličani dobili večjo prostost. Po mnogih bojih so l. 1829. katoličani dosegli emancipacijo, ki je sicer končala suženjstvo katoliškega prebivalstva, a ni izpolnila opravičenih zahtev. Leta 1850. je bila zopet ustanovljena katoliška hierarhija, in prvi nadškof v Westminsteru je bil učeni in zaslužni kardinal Wiseman. Njegov naslednik je bil slaven konvertit Manning. Število angleških konvertitov vedno narašča; največ jih je iz plemstva in učenih krogov. Vsako leto se vrne v naročje katoliške cerkve več anglikanskih duhovnikov, ki v spisih zagovarjajo katoliško cerkev. Katoliško vseučilišče v Kensingtonu je bilo ustanovljeno l. 1874. Katoličanov na Angleškem je apostolski vikar škof Poyntner v svojem poročilu na apostolsko stolico l. 1815. naštel 69.000. Katoliških duhovnikov je bilo takrat le 88. Leta 1850. se je zopet uredila hierarhija, katero so nestrpni krivoverci razdrli v prejšnjih stoletjih. Takrat je bilo na Angleškem že 166 katoliških šol. Leta 1900. je bilo pa že 1536 katoliških cerkv in kapel, 2837 duhovnikov in 1400 ljudskih šol s 300.000 katoliškimi učenci. Zdaj je v Angliji okolo 1.800.000 katoličanov, do 2000 redovnic in 200 katoliških zavodov, ki se vzdržujejo s prostovoljnimi

† Viktorija, angleška kraljica.

darovi. V angleškem delu severne Amerike je bil leta 1800. samo en škof, 60 duhovnikov, 50 ljudskih šol in 137.000 katoličanov. Zdaj je tam sedem nadškofov, 19 škofov, 2400 duhovnikov, 20 semenišč s 5400 gojenci, ena univerza s 600 dijak, 5070 drugih učnih zavodov z 280.000 učenci in 2.335.000 rimskih katoličanov. Najboljši učenjaki med anglikanci se nagibajo na katoliško stran, in število izpreobrnencev iz najvišjih stanov tudi sedaj še narašča. — Kraljico Viktorijo bi zgodovina imenovala presrečno, ko bi bila zatisnila oči pred dvema letoma. Doživeti pa je morala nesrečno bursko vojsko, z lastnimi očmi videti tugo in žalost tisočerih družin, katerih sinovi in očetje pokrivajo južno-afriška bojišča. Zrla je v duhu temne oblake, ki se zgrinjajo nad ponosno Anglijo. Burska vojska je velik madež v njeni zgodovini. Viktorija se je sicer ustavljala grabežljivosti svojih lordov, a zgodovina piše to roparsko delo na njen račun. In ta rana je osivelo kraljico pekla na mrtvaški postelji... Bog daj, da bi se angleška država povrnila h katoliški cerkvi!